

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska etika i bioetika			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, medicina			Godina Studija	I.- VI.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3	<i>Semestar</i>	I; III; V; VII; IX; XI	Broj sati po semestru (p+v+s)	10 (5+0+5)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi predmeti s prethodne godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti svih godina studija medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema nastavnom planu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Ivo Curić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Četvrtkom 12-13 h ili po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	snjezanacu@yahoo.com ; 387 63 790 031				
<i>Asistent</i>	Mr. sc. HelienBebek-Ivanković, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: upoznati studente medicine s osnovnim principima etike, medicinske etike i medicinske deontologija kako u mirnodopskim tako i u ratnim uvjetima. Isto tako cilj ovog kolegija je studentima medicine omogućiti apsolvirati znanje koje će moći kasnije primijeniti u osobnom svakodnevnom odlučivanju kao i u potrazi smisla i sreće vlastite egzistencije.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <p>Opći ishod: Znati planirati samostalno učiti kroz studij na način kritičko-analitičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, doprinos prinos zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima grupe).</p> <p>Specifični ishodi: Znati i moći detektirati, interpretirati i objasniti najčešće etičke i medicinsko-etičke deklaracije, kao što su: o ljudskim pravima; Lisabonska - o pravima bolesnika; o medicini u službi države (Venecijanska-o poželjnom ponašanju medicinskih radnika za vrijeme oružanih sukoba; Tokijska - o mogućim nečovječnim postupcima medicinskih djelatnika; Maltška-o poželjnom ponašanju medicinskih djelatnika za vrijeme štrajka</p>				

	<p>gladū.</p> <p>Upoznati i dati korektan odgovor na etičke dileme vezane za: medicinsku tajnu, priziv savjesti, reproduktivnu i transplantacijskoj medicini, abortus, klinička ispitivanja, palijativnu skrb, eutanaziju i distanaziju. Približiti i razjasniti aktualna etička pitanja u pojedinim granama medicine (genetici, ginekologiji, anesteziologiji, psihijatriji, infektologiji, kirurgiji, kardio-pulmonalnoj reanimaciji, transplantacijskoj i sudskoj medicini).Upoznati i usvojiti principe medicinske deontologije kroz pravnu legislativu (Zakon o liječništvu – Narodne Novine Republike Hrvatske 121/2003; Zakon o pravima, obvezama i odgovornosti bolesnika-Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Težište kolegija je približiti i usvojiti Medicinsku zakletvu, Kodekse liječničke etike i medicinske deontologije kao i deklaracije koje se odnose na medicinu u službi države koji bi studentima medicine i budućim liječnicima trebali pomoći u razrješenju brojnih etičkih, medicinsko-etičkih i deontoloških problema u raznim potencijalnim životnim okolnostima (svakodnevnoj praksi/životu tako i u znanstveno istraživačkom radu.</p> <p>Ishod će se vrednovati kroz interaktivnu nastavu, kontinuiranu provjeru znanja, aktivnim oblicima učenja tijekom predavanja i održavanja seminara te na završnom usmenom kolokviju.</p>
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Nastava predmeta Medicinska etika i bioetika sastoji se od 21tematske jedinice koje bi se obradile kroz: 30 predavanja i 30 seminara.</p> <p>Nakon završene nastave i provedene ankete izvršila bi se provjera znanja putem usmenog kolokvija.</p>

Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
<p>Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje s predavanjima, a završava se seminarima. Na seminarima nastavnik iznosi problematiku koja se obrađuje, a bitne elemente iz prezentirane problematike studenti rješavaju u manjim skupinama. Kroz konzultacije se razjašnjavaju eventualne nejasnoće iz pređene problematike.</p>				
Studentske obveze	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi te završni kolokvij koji je usmene prirode. Po potrebi pojedini studenti bi radili i eseje. Studenti će se ocjenjivati temeljem: pohađanja nastave, aktivnog sudjelovanja na predavanjima, seminarima, konzultacijama, a po potrebi i kvalitetom urađenog eseja.</p>			

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni kolokvij	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej po potrebi
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	15	0,5	5%	
Seminarski rad	15	0,5	5%	
Pismeni ispit	-	-	-	
Usmeni kolokvij	60	2	90%	
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ferenčić Fatović S, Tucak S, ur. Medicinska etika. Zagreb: Medicinska naklada; 2011. 2. Zurak N. Medicinska etika. Zagreb: Merkur, 2007. 3. Valjan V. Bioetika. Sarajevo-Zagreb: Svijetlo riječi; 2004. 4. Zečević D, i sur. Sudska medicina i deontologija. Zagreb: Medicinska naklada. 2004. 5. Anonimno. Zakon o pravima, obvezama i odgovornostima bolesnika. Sarajevo: Službeni list Federacije BiH, broj 40 od 14. srpanja/jula; 2010. 6. Anonimno. Kazneni zakon R. Hrvatske: Zagreb: Narodne novine; 2011. 7. Smajkić A, i sur. Ljudska prava na život i zdravlje. Sarajevo: Focusmedical d.d. Sarajevo, 2010. 8. Vasilj U, Erić Lj. O podjeljenoj liječničkoj tajni. Medicina danas 2010; 672-8. 9. Valjan V. Bioetika i infekcija HIV-om. Bosniafranciscana 2003; 17:103-13. 			
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćorić A. Etika i bioetika: razmišljanja pragu bioetičke epohe. Zagreb: Pergamena; 2004. 2. Nenadić MM. Medicinska etika. 2. prošireno izdanje. Kosovska Mitrovica: Univerzitet u Prištini-Medicinski fakultet; 2007. 3. Rupčić D. Status ljudskog embrija pod vidom bioetičkog pluriperspektivizma. Zagreb: Pergamena; 2013. 4. Valjan V. Ljudsko biće od začeca. Bosniafranciscana 1996; 5: 67-77. 5. Passini L. Distanzija, do kada produžiti život. Rijeka: Adamić d.o.o.; 2004. 6. Grmek MD, Budak A. Uvod u medicinu. Zagreb: Nakladni zavod Globus; 1996. 7. Salihbegović E. Medicinska praksa i etičko pitanje. Sarajevo: Ministarstvo 			

	<p>zdravstva kantona Sarajevo; 2008.</p> <p>8. Kurjak A. Fetus kao pacijent. Zagreb: Naprijed; 1991.</p> <p>9. Letica-Cerjan G, Letica S, Babić-Bosanac S, Orešković S. Medicinska sociologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2003.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvaliteta nastave:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studentska anketa 2. Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika 3. Analiza prolaznosti na ispitima 4. Izvješće ureda za kvalitetu nastave 5. Samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Ljudska prava i temeljne slobode. Prava bolesnika.
	Kratki opis: Opća i Europska deklaracija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Deklaracija o pravima bolesnika (Lisabonska deklaracija)
	Literatura: obvezna i dopunska
II.	Naslov: Liječnička etika i deontologija. .
	Kratki opis: Definicija, povijest, temeljna načela i prostor oblikovanja medicinske etike i deontologije.
	Literatura: obvezna i dopunska
III.	Naslov: Hipokratova prisega/zakletva, Savjest i priziv savjesti
	Kratki opis: Nastanak, značaj i refleksije Hipokratove prisege. Način ostvarivanja priziva savjesti. Priziv savjesti kroz deontološku prizmu (konkretni primjeri)
	Literatura: obvezna i dopunska
IV.	Naslov: Medicinska etika u svijetlu kršćanske antropologije i nekih drugih svjetskih religija
	Kratki opis: Temelji medicinske etike u svijetlu kršćanske i nekih drugih religija. Današnji pogledi i dileme na relaciji medicina i religija (npr. HIV)
	Literatura: obvezna i dopunska
V.	Naslov: Status embrija i fetusa. Istraživanje na embrijima. Kloniranje
	Kratki opis: Gametogeneza, embrij, fetus. Kloniranje-temelji, povijest i mogućnosti zlouporabe. Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
VI.	Naslov: Pobačaj

	Kratki opis: Definicija abortusa i potencijalne medicinske implikacije. Stav različitih civilizacija prema abortusu. Etičke dileme (primjeri iz života)
	Literatura: obvezna i dopunska
VII.	Naslov: Reproductivna i perinatalna medicina. Potpomognuta oplodnja.
	Kratki opis: Značaj reproduktivne i perinatalne medicine. Planiranje obitelji. Današnji demografska kretanja. Etičke dileme (primjeri iz života).
	Literatura: obvezna i dopunska
VIII.	Naslov: Ljubaznost kao etička kategorija.
	Kratki opis: Utjecaj ljubaznosti na kvalitetu uspješnosti medicinskog rada Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
IX.	Naslov: Medicinska tajna. Informirani bolesnik. Medicinski i pravno (ne)kompetentni bolesnik.
	Kratki opis: Značaj uvažavanja/neuvažavanja medicinske tajne i prava bolesnika na informiranost. Pristup medicinski i pravno (ne)kompetentnom bolesniku. Postupci protiv volje bolesnika. Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
X.	Naslov: Neodložna medicinska pomoć. Psihijatrijski i radiološki kontaminirani bolesnika
	Kratki opis: Odnos medicinskog djelatnika prema navedenim kategorijama bolesnika. Etičke dileme (prikazi iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XI.	Naslov: Infektivne bolesti. Cijepljenje protiv zaraznih bolesti
	Kratki opis: Značaj infektivnih bolesti u prošlosti i sada. Epidemiološke karakteristike infektivnih bolesti. Odnos prema ovim bolesnicima. Utjecaj cijepljenje na pojavnost zaraznih bolesti. Globalni antivakcinalni pokret. Etičke dileme (prikazi iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska a
XI.	Naslov: HIV/AIDS
	Kratki opis: Globalni značaj, epidemiologija s težištem na prevenciji HIV-a Stigmatizacija oboljelih od HIV-a. Etičke dileme (prikazi iz prakse).
	Literatura: obvezna i dopunska
XII.	Naslov: Etika u anesteziologiji
	Kratki opis: Značaj anestezije i pravilnog informiranja bolesnika iz te medicinske organizacione jedinice. Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XIII.	Naslov: Etika u kardio-pulmonalnoj reanimaciji
	Kratki opis Današnji značaj kardio-pulmonalne reanimacije i etičke dileme
	Literatura: obvezna i dopunska

XIV.	Naslov: Etika u transplantacijskoj medicini
	Kratki opis: Transplantacijska medicina: povijesni pregled, značaj i etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XV.	Naslov: Etički komiteti, Helsinška deklaracija
	Kratki opis: Način formiranja i rada raznih etičkih komiteta. Pojašnjenje pojmova: plan ispitivanja, ispitivač, motritelj, ispitanik i kontrolna skupina. Razjašnjenje Helsinške deklaracije (etički značaj i praktična primjena u biomedicinskim istraživanjima). Značaj i mogućnosti zlouporabe u radu etičkih komiteta. Etičke dileme(primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XVI.	Naslov: Palijativna skrb
	Kratki opis: Značaj palijativne skrbi danas. Tim za palijativnu skrb. Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XVII.	Naslov: Eutanazija
	Kratki opis: Eutanazija kroz povijest. Današnji pogledi na eutanaziju. Etičke dileme(primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XVIII.	Naslov: Distanazija a
	Kratki opis: Današnji pogledi na distanaziju (deklaracije iz Hong-Konga i Meinza).Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XIX.	Naslov: Umirući bolesnik.
	Kratki opis: Prihvaćanje umiranja kao sastavnog dijela života. Postupak prema umrlim osobama. Medicinska tajna i umirući bolesnik. Etičke dileme (primjeri iz prakse)
	Literatura: obvezna i dopunska
XX.	Naslov: Medicina u službi države
	Kratki opis: Tokijska deklaracija (poželjno ponašanje medicinskih radnika u situacijama kada se prema nekom nekorektno/nehumano/nečovječno ponaša); Venecijanska deklaracija (poželjno ponašanje medicinskih radnika u ratnim situacijama); Deklaracija iz Malte (poželjno ponašanje medicinskih radnika u situacijama kad netko ili neka skupina štrajka glađu)
	Literatura: obvezna i dopunska
XXI.	Naslov: Kaznena (etička i imovinsko-pravna) odgovornost liječnika
	Kratki opis: Upoznavanje sa Zakonom o liječništvu (Narodne novine R. Hrvatske); Zakon o pravima i obvezama i odgovornosti bolesnika (Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine)
	Literatura: obvezna i dopunska

